

۱۴

محققان با ابداع «رحم مصنوعی» می‌خواهند شرایط رشد جنین در خارج از فضای رحم را به‌عنوان شیوه‌ای نو در درمان ناباروری فراهم کنند

وداع باناباروری

۱۵

چالش‌های ساخت و عرضه واکسن کرونا

زندگی

شنبه ۴ مرداد ۱۳۹۹ :: شماره ۵۷۱۴

۱۶

آبگیری هامون، جان دوباره‌ای به هنر صنایع دستی خولک بافی داده است

بشنو از نی‌های سیستان

۱۳ جامه

info@amejamdaily.ir

روابط عمومی: ۰۲۲۲۶۱۴۷

#تخریب- ساختمان

حیدری از تهران:

برای تخریب یک خانه قدیمی و ساخت جدید در شهر تهران، اصلا ساعات خوبی را برای عملیات آواربرداری انتخاب نمی‌کنند. ساعات میانی روز برای استراحت اهالی و ساکنان آن منطقه است، اما این نوع سرو صداها واقعا آرامش را از مردم می‌گیرد. بهتر است ساعات اوج شلوغی و رفت و آمد مردم برای کارهایی که آلودگی صوتی زیادی دارد، تعیین شود.

#امهال- اقساط

ابراهیم زاده از کاشان:

با این که قرار بود در شرایط کرونا که بسیاری از کسب و کارها از رونق افتاده است، بازپرداخت تسهیلات بانک‌ها با در نظر گرفتن وضعیت اقتصادی مردم و شرایط بحرانی این روزها باشد، اما در همان ساعات اولیه از زمان سررسید قسط، مبلغ مشخص شده از حساب من کم شده و هیچ امهال و فرصت دهی صورت نگرفته است.

#ماسک- آلوده

ساروقی فراز از تهران:

ماسک آلوده می‌تواند یکی از اصلی‌ترین راه‌های انتقال ویروس کرونا در جامعه باشد، در حالی که به دفعات می‌بینیم ماسک‌های متعددی در پیاده‌روها، جوی‌های آب و خیابان‌ها رها شده که واقعا تاسف‌آور است. بهتر است مسؤولان شهرداری سرعت عمل خود را برای جمع‌آوری این ماسک‌ها که می‌تواند منشأ گسترش ویروس کرونا باشد، بالا ببرند.

#جاده- خطرناک

فلاح از سرعین:

برخی از قسمت‌های جاده‌ای که از تهران به سمت سرعین می‌رود بسیار خطرناک و حادثه‌ساز است. اتوبوس‌های مسافربری از جاده‌ای باریک عبور می‌کنند که هیچ چراغی ندارد و در اطرافش کوه‌های بزرگی است. در صورتی که یکی از خودروها باکوه برخورد کند، خودروی عقبی هیچ اشرافی بر این اتفاق ندارد و ممکن است یک تصادف زنجیره‌ای و بسیار خطرناک رخ بدهد. بهتر است هرچه زودتر برای اصلاح این جاده فکری شود.

#زمین‌خواری-لواسان

دهقی از لواسانات:

چندی قبل یکی از مسؤولان محیط زیست تهران گفت بیشترین تصرفات در مناطق حفاظت شده تهران مربوط به بخش لواسانات و محدوده‌ای از شمال شرق استان است که پارک ملی خیر و سرخه حصار را نیز شامل می‌شود. چرا با وجود علم به این موضوع هیچ نهادی با زمین‌خواری‌های آشکار در لواسانات مقابله نمی‌کند؟

این روزها تعداد کسانی که به بی‌قانونی تهاخر می‌کنند بیشتر شده است

بابا... زرنگ...

کم نیستند افرادی که تصور می‌کنند اگر با خدوش کردن یا یک خودروی لو شاد و از مدح و مدح طرح شوند از تنبیه انضای جامعه زرنگ‌تر هستند / عکس: مهر

است: «متاسفانه واژه زرنگی دچار تحول مفهومی شده و به کسی زرنگ می‌گویند که کمتر درس بخواند و راحت‌تر نمره بگیرد.»

#اخلاق، قربانی زرنگی

روند تحول معنایی زرنگی به باور بسیاری از جامعه‌شناسان خیلی کهن نیست و در جامعه ایرانی تازگی دارد. یکی از آنها عباس اسدی است. این پژوهشگر معتقد است: «زرنگی» یکی از مفاهیمی است که در سال‌های اخیر وارد ادبیات محاوره‌ای مردم شده و تقریباً جایگزین بسیاری از ارزش‌های اسلامی و اجتماعی گردیده است. او معتقد است این مفهوم آرام‌آرام در دل جامعه ایران نهادینه شده و تا این معنا غالب است نگاه اخلاقی در جامعه موانع بسیاری برای تحقق دارد. او می‌گوید: «روند گسترش این مفهوم غیرانسانی چنان آرام و بدون جلب توجه بوده است که به غیر از بعضی متفکران و نخبگان کشور شاید عموم مردم از وجود یا گسترش مفهوم زرنگی در گفتار، رفتار و حتی افکار خود غافل مانده‌اند. این مفهوم ارزش‌های والای انسانی مثل صداقت، درستکاری، قانونمندی، معنارایی و ... را هدف گرفته و تقریباً در جامعه ایران معادل فرصت‌طلبی، سوءاستفاده‌کردن، حق‌کشی، تبعیض و حتی تخلفات مالی گردیده است. متاسفانه چه دوست داشته باشیم چه دوست نداشته باشیم مفهوم زرنگی یکی از اصلی‌ترین ارزش‌های اخلاقی و تربیتی نهادینه‌شده در کشور ما شده و نه تنها با ارزش‌های اسلامی و انسانی سازگار نیست بلکه در هیچ جای دنیا نیز نمی‌توان مشابه آن را یافت.»

نظریه مارشال مک‌لوهان در رابطه با «دهکده جهانی» را باید در یک منظومه‌رسانه‌ای پذیرفت، چراکه این نظریه در رابطه با جوامع انسانی چندان اعتباری ندارد. بسیاری از مفاهیمی که در ظاهر نباید مرزی داشته باشند با تغییر جغرافیا تفاوت‌های آشکاری پیدا می‌کنند. برخی دیگر از مفاهیم هم اصلا در جوامع دیگر کاربردی ندارد که بخواهد دچار تحول مفهومی شود. واژه‌ها و مفاهیمی وجود دارند که در ارتباطات میان‌فرهنگی دچار تحولات معنایی می‌شوند و قرائت‌های متفاوتی از آن می‌شود. هر قدر هم برای مایرانی‌ها مفاهیمی همچون جوامع‌مندی، خونگرمی و باصفای‌بودن در توصیف خصلت‌های مثبت یک فرد تعریف شود و معنایی ثابت داشته باشد کلمه «زرنگی» دارای یک ابهام معنایی است و گاهی با معنای منفی و گاهی نیز با معنای مثبت به‌کار می‌رود. این تفاوت معنایی حتی در فرهنگ دهخدا هم دیده می‌شود. در فرهنگ دهخدا سه معنی برای واژه زرنگی آمده است. اولی چاپکی و چالاکی، دوم زیرکی و کاردانی و سوم حيله‌گری. باز تعریفی زرنگی در فرهنگ دهخدا هم بازه گسترده‌ای است از یک مفهوم مثبت مثل چاپکی تا مفهومی منفی به نام حيله‌گری. اما چشم‌چشم‌کردن در محیط زندگی پیرامونی ما وزنه مفهوم منفی حيله‌گری را برای تعریف زرنگی سنگین‌تر می‌کند. این که ما به شخصی زرنگ می‌گوییم که بیشتر حيله‌گر است، مسؤولیت اجتماعی برایش مفهومی ندارد و به زیرپا گذاشتن حقوق دیگران افتخار می‌کند؛ نوعی تهاخر به پیشعوری، مصداق‌های این نوع رفتار آن قدر هست که نیازی به مثال زدن نباشد. نوع رانندگی و مخدوش کردن پلاک برای ورود رایگان به طرح ترافیک، استفاده غیرمجاز از خدمات بیمه‌ای دیگران، تقلب در مدرسه و دانشگاه و کم‌کاری در محیط‌های اداری از نمونه‌های متداول تحول معنایی زرنگی در جامعه ایرانی است.

میثم اسماعیلی

جامعه

سرچشمه زرنگی ایرانی‌ها ویلیام ییمن، پژوهشگر خاورمیانه و استاد انسان‌شناسی دانشگاه مینه‌سوتا است. او در کتاب «زبان، منزلت و قدرت در ایران» که نشر نی آن را ترجمه و منتشر کرده، می‌گوید نوع روابط اجتماعی متداول در ایران است که چنین تلقی‌ای از زرنگی ساخته است. از نظر ییمن، ماهیت بده‌بستانی روابط اجتماعی ایرانیان، سبب ایجاد عرف‌ها و راهبرد هایی شده که به فرد کمک می‌کنند تا پیام خود را در روابط اجتماعی بین فردی به گونه‌ای موثر و قابل پذیرش، منتقل کند. زرنگی، جنبه‌ای از این راهبرد هاست که به فرد کمک می‌کند انتقال پیام را در راستای منافع و علایق خود جهت دهد. از نظر او زرنگی، توانایی پیش‌بردن پیام با روشی زیرکانه است. او ادعا می‌کند ایرانی‌ها این ویژگی منفی را ستایش می‌کنند. آنچه در تحلیل ییمن از کاربرد معمول مفهوم زرنگی به چشم می‌خورد، تحلیل ریشه‌های تاریخی و جامعه‌شناختی مفهوم فرهنگی زرنگی و نقش آن در ارتباطات روزمره ایرانی‌هاست.

#چه کسی زرنگ است؟

محمدعلی آیت‌اللهی، یکی از اعضای هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی است و چند سال پیش درخصوص نگرش و قضاوت‌های اخلاقی ایرانیان در مورد مفهوم فرهنگی «زرنگی» و نقش زبان در جامعه، پژوهشی را تهیه کرده است. آن طور که او می‌گوید هدف این پژوهش، بررسی این مساله بوده که نگرش و قضاوت‌های اخلاقی ایرانیان در مورد مفهوم فرهنگی «زرنگی» چیست. آیت‌اللهی با ارائه داده‌هایی نشان می‌دهد کلمه «زرنگی» در زبان فارسی با معنا و مفهوم، دوپهل و مثبت استفاده می‌شود. در معنای منفی آن، زرنگ، فردی بی‌مرام است که

پادداشت: مهرداد نظری جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

زرنگی و مفهوم مسؤولیت‌پذیری

مسائل اجتماعی جزو موضوعات مهم در حوزه توسعه است. در واقع وقتی به ادبیات توسعه نگاه کنیم در مباحث جدید جامعه‌شناسی توسعه مسؤولیت اجتماعی جزو موضوعات بسیار مهم است. وقتی ما از مسؤولیت اجتماعی حرف می‌زنیم یعنی این‌که افراد نسبت به همدیگر تا چه حد احساس مسؤولیت دارند و تا چه اندازه اقدام می‌کنند. ضمن این که سود به خودشان می‌رساند و به دیگران آسیبی نمی‌رساند.

در واقع ما با افزایش توان اجتماعی در یک جامعه، سرمایه اجتماعی را تقویت کرده‌ایم. یک مثال ساده بزنم، در این مورد ما یک واژه مصطلح داریم با عنوان «گردیت» یا «اعتبار» صادر کردن برای خود و دیگری. تحت این عنوان که شما وقتی برای یک نفر قدم برمی‌دارید در آن لحظه به سود آنی خودتان فکر نمی‌کنید، به عنوان مثال من در خیابان می‌ایستم تا شمارد شوید. در این حالت شاید من یک مقدار زمان را از دست می‌دهم، اما در ازای آن اگر همه

این طور فکر کنیم که داریم یک‌سری اعتبار برای همدیگر صادر می‌کنیم، این اعتبارها می‌تواند در جامعه در نهایت به نفع ما بشود. آن زمان همگی در اولویت بخشی نفع همگانی نسبت به نفع فردی از همدیگر پیش می‌گیریم و خود این موضوع احساس مسؤولیت را در جامعه نسبت به دیگری تقویت می‌کند. در واقع من هر کاری انجام می‌دهم اول شما را می‌بینم بعد خودم را. اگر دقت کنید در سوپرمارکت‌ها، صف‌های مختلف و مکان‌های مشابه دیگر مردم توجهی به همدیگر نمی‌کنند. تنها منفعت شخصی خودشان را می‌بینند و گویی از روی همدیگر عبور می‌کنند. همه اینها باعث می‌شود جامعه منفعت فردی را به منفعت جمعی ترجیح دهد؛ در نتیجه احساس مسؤولیت در آن جامعه ضعیف شده است، بنابراین سطح سرمایه اجتماعی سقوط می‌کند و در نهایت اخلاق عمومی تضعیف می‌شود. این رابطه دو سویه است، اخلاق روی مسؤولیت تاثیر می‌گذارد و به همان میزان مسؤولیت‌پذیری در جایگاه اخلاق اجتماعی نقش دارد، اما در هر دو سوی این ماجرا یک جامعه است که متضرر می‌شود.

با رواج مسؤولیت‌گریزی در جامعه بسیاری از ارزش‌ها هم تغییر ماهیت می‌دهند، به این مفهوم که بسیاری از ضدارزش‌ها به ارزش بدل می‌شوند. نمونه رایج این موضوع دروغ یا چپزی است که از آن به عنوان «زرنگی» یاد می‌شود. آنچه ما به عنوان زرنگ‌بازی انجام می‌دهیم و با تقلب و دروغ همراه است، به این دلیل است که فرهنگ مسؤولیت‌پذیری در جامعه رشد نکرده و افراد برای جبران آن و بالا رفتن از پله‌های ترقی باید به کنش‌های غیر منطقی و ناسالم روی آورند. متاسفانه در بسیاری از کشورهای جهان سوم انتخاب مدیران بر اساس کارآمدی و مسؤولیت‌پذیری صورت نگرفته و بیشتر شناختن فرد مورد نظر کارساز است. البته این یک روی سکه است و روی دیگر که مانع رشد کنش‌های منطقی و سالم می‌شود.

مسؤولیت است به شدت تنبیه کنیم.

مسؤولیت است به شدت تنبیه کنیم.